

Andre utkast

Fylkesvalgprogram for Rogaland Venstre 2015 – 2019

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Det liberale fylket: Folk først	s. 2
Det grønne fylket	s. 3
• Klima	s. 3
• Miljø og naturvern	s. 3
• Samferdsel	s. 3
• Byutvikling og arealpolitikk	s. 4
Det skapende fylket	s. 6
• Skole	s. 6
• Næring	s. 7
Det aktive fylket	s. 9
• Frivillighet	s. 9
• Idrett	s. 9
• Folkehelse	s. 9
• Kultur	s. 10
Det moderne fylket	s. 11
• Bærekraftig økonomi	s. 11
• Inkluderende	s. 11
• Personvern	s. 12

Endringsforslag leveres innen 18. januar på:

<http://goo.gl/HzPK4k>

22 **1. Det liberale fylket: Folk først**

23 Venstre er det liberale partiet i Rogaland. Det betyr at vi bygger vår politikk på ideen om frihet for
24 den enkelte og ansvar for hverandre. Vi har en grunnleggende tro på menneskers frihet til å skape
25 sitt eget gode liv. Frihet forutsetter vern mot utilbørlig registrering, overvåking og inngripen i folks
26 privatliv. Samtidig skal det være et sikkerhetsnett og gode ordninger for de som faller utenfor. For et
27 liberalt parti er mennesker viktigere enn systemer. Venstre setter folk først.

28 Venstre er fylkets fremste miljøparti. Miljøvennlig samferdsel er avgjørende for å løse
29 klimaproblemene. Venstre vil ha mer tog, buss og bane. Samtidig må vi sikre biologisk mangfold og ta
30 vare på naturressursene.

31 Rogaland skal ha en skole med høy faglig kvalitet og hvor elevene trives og opplever mestring. Det
32 store frafallet i den videregående skolen er en av de største utfordringene fylket vårt står overfor. Vi
33 må derfor iverksette en rekke tiltak for å hindre frafallet.

34 Rogaland skal være et raust og varmt fylke der vi tar vare på hverandre. Vi vil bidra til å forme
35 Rogalands framtid. Venstre vil at Rogaland skal være et liberalt, grønt og skapende fylke.

36 2 Det grønne fylket

37 Klimaendringer er vår tids største utfordring. Verden har aldri forurenset mer, og millioner er
38 allerede drevet på flukt fra ubeboelig klima. Hvert 10. minutt utryddes en art, polene krymper inn og
39 havet blir stadig surere og truer tusenvis av arter som er avhengige av dagens pH-nivå.

40 Venstre erkjenner at klimaendringene krever umiddelbar handling, og mener klima må stå øverst på
41 agendaen for å sikre fremtidige generasjoners frihet. Rogaland sitter på uvurderlig kompetanse og
42 kan bli ledende i omstillingen fra et fossilt til et fornybart samfunn.

43 2.1 Klima

44 Venstre vil gjøre det vi kan for at Rogaland oppfyller sitt mål om redusere klimagassutslippene med
45 minst 1/3 innen 2020.

46 Venstre vil:

- 47 • arbeide for klimanøytral kollektivtransport innen 2025
- 48 • fase ut fossilt drivstoff i ferjer og hurtigbåter innen 2020
- 49 • bidra til bygging av hurtigladestasjoner for elbiler i alle deler av fylket
- 50 • arbeide for en storsatsing på energieffektivisering i nye og eksisterende fylkeskommunale bygg
- 51 • følge opp klimaplanen til fylkeskommunen
- 52 • bruke grønne tak som et virkemiddel for klimatilpasning
- 53 • innføre årlig miljø- og klimaregnskap for fylkeskommunen
- 54 • redusere bruken av kjøtt i fylkeskommunale kantiner
- 55 • at alle fylkeskommunale virksomheter skal bli miljøsertifiserte innen 2018
- 56 • arbeide for at Enova etablerer kontor i Rogaland
- 57 • arbeide for landsstrøm i regionale havner
- 58 • skifte ut fylkeskommunale fossilbiler til person- og varetransport med lav- og
59 nullutslippsbiler, og vurdere muligheten for å bytte ut deler av bilparken med el-sykler

60 2.2 Miljø og naturvern

61 Alle i Rogaland har rett til ren luft, rent vann og tilgang på gode og sammenhengende naturområder.
62 Det må derfor legges godt til rette for å kunne leve miljøvennlig i fylket. Naturen må være tilgjengelig
63 for alle. Bevaring av større naturområder med liten grad av tekniske inngrep er en forutsetning for
64 innbyggernes naturopplevelser og for biologisk mangfold.

65

66 Venstre vil:

- 67 • arbeide for etablering av Preikestolen nasjonalpark
- 68 • bruke planverket for å sikre biologisk mangfold, kulturlandskap, lokal byggeskikk og verdifulle
69 kulturminne
- 70 • verne om matjord i hele fylket
- 71 • tilrettelegge for gyting i elver og vassdrag for å sikre bærekraftige stammer av sjøørret og laks
- 72 • revidere fylkesdelplanen for vindkraft
- 73 • utforme en verneplan for myrer og våtmark i Rogaland
- 74 • utforme en regional plan for vern av arter som står i fare for å bli rødlistet
- 75 • oppgradere og optimalisere eksisterende utbygde vassdrag istedenfor å ha nye store
76 vannkraftutbygginger
- 77 • ha planer for opprydning av miljøgifter i havneområdene i hele fylket
- 78 • begrense byggingen av skogsveier for å bevare urørt natur
- 79 • si nei til nye pelsdyrfarmer i fylket

80 2.3 Samferdsel

81 Innbyggertallet i Rogaland stiger, og vi må legge til rette for mer fortetting og gode kollektivløsninger.

82 2.3.1 Kollektivtransport

83 De fleste av reisene vi gjør er daglige reiser over korte avstander. God kollektivtransport er
84 avgjørende for at vi også i framtiden skal ha velfungerende sentra, og for at vi skal nå klimamålene.
85 Venstre vil øke kollektivsatsingen betraktelig slik at det i praksis blir mulig å pendle med
86 kollektivtransport til alle de store arbeidsplassområdene i fylket.

87 Et forutsigbart og effektivt skinnegående kollektivtransport skal være selve ryggraden i den nye
88 kollektivtransporten på Nord-Jæren. Venstre vil derfor igangsette en fullstendig konsekvensutredning
89 som vurderer monorail, metro, lokaltog og bybane.

90 Venstre vil:

- 91 • vurdere ulike banealternativer på Nord-Jæren
- 92 • få dobbeltspor til Egersund og økt frekvens på Jærbanen
- 93 • arbeide for gjenåpning av Ålgårdbanen
- 94 • sikre samordning av de ulike tilbudene
- 95 • styrke kollektivtilbudet på Haugalandet
- 96 • senke prisen for ungdomskortet til 300 kroner
- 97 • gradvis utvide aldersgrensen på ungdomskortet til 25 år
- 98 • gjøre studentkortet sonefritt
- 99 • ha bedre kollektivtilbud til UiS
- 100 • at samme kollektivkort skal kunne brukes på alle typer kollektive trafikkmidler som mottar
101 støtte fra det offentlige, på tvers av fylkesgrensene.
- 102 • sikre gode pendlerruter mellom Ryfylke, Nord-Jæren og Haugalandet
- 103 • få på plass et kollektivtilbud allerede fra starten av ved utbygging av nye boområder
- 104 • slå sammen mobilappene til Kolumbus
- 105 • arbeide for traséomlegging på Sørlandsbanen gjennom Drangsdalen
- 106 • arbeide for konkurranseutsetting av driften av togtilbudet på Jærbanen basert på erfaringene
107 fra Gjøvikbanen, med bedre tilbud for passasjerene og lavere kostnader for det offentlige

108 2.3.2 Vei, båt og sykkel

109 Et godt veisystem er viktig for å forflytte både personer og varer til og fra de ulike regionene i fylket
110 vårt. Skal vi klare å videreutvikle næringslivet må vi ha gode transportløsninger overalt i fylket. Vi er
111 alle avhengige av gode og trygge veier og vi må derfor gjøre noe med vedlikeholdsetterslepet. I de
112 mange øysamfunnene i fylket er båt den eneste mulige reisemåten.

113 Venstre vil:

- 114 • prioritere en forsert utbygging av fire felts ferjefri kyststamveg, E39, med Rogfast
- 115 • styrke vedlikeholdet av fylkesveiene
- 116 • arbeide for fortgang i opprustningen av E134 Haukeliveien
- 117 • ha en dobling av sykkelandelen i fylket
- 118 • ha et løft i utbygging av sammenhengende sykkel- og gangstier
- 119 • at det skal være gratis å ta med sykkel på alle offentlige transportmidler i hele fylket
- 120 • ha gode sykkelparkeringsanlegg ved kollektivknutepunkter
- 121 • opprettholde båttilbudet til Røvær, Borgøy og hurtigbåtene i Ryfylke
- 122 • ha nullvisjonen som ledetråd i fylkeskommunens trafikksikkerhetsarbeid i Rogaland
- 123 • arbeide for gode trafikksikringstiltak til alle barne- og ungdomsskoler
- 124 • stille krav om nullutslippsbiler i taxinæringen innen 2020

125 2.4 Byutvikling og arealpolitikk

126 Når veksten er stor er avveiningen mellom vekst og vern avgjørende. I framtiden må vi også kunne bo i
127 gode byer og tettsteder der vi kan gå, sykle og reise kollektivt til jobb, skole og daglige gjøremål. Det
128 er plass til mange nye boliger i Rogaland. Nye boligstrøk må først og fremst etableres nær de
129 tilbudene innbyggerne trenger i det daglige, men og legge til rette for levende bygder.

130 Venstre vil ha både vekst og utvikling, men den skal være villet og styrt. Venstre vil bruke vekstens
131 muligheter til å forme utviklingen til vårt felles beste.

132 Venstre vil:

- 133 • veksten i transportbehovet i byområdene skal tas gjennom kollektivtransport, sykkel og
134 gange
- 135 • ha fortsatt økt satsing på helhetlig by- og tettstedsutvikling basert på kunnskapsbaserte og
136 åpne planprosesser og et bredt folkelig engasjement. Vi vil skape flere levende steder med
137 urbane kvaliteter, gode møteplasser og mangfold av boliger og næringsvirksomheter lokalt
- 138 • satse mer på fortetting og transformering av allerede utbygde arealer rundt
139 kollektivknutepunkter og stimulere til økt bruk av miljøvennlig oppvarming
- 140 • knytte byer og tettsteder i Rogaland nærmere sammen gjennom fremtidsrettede og
141 miljøvennlige kollektivløsninger, i tillegg til å fortsette å forbedre samferdselstilbudet til og
142 fra de store byene
- 143 • arbeide for at samferdselstiltak som bidrar til god logistikk i pressområder prioriteres
- 144 • utvikle dagens samarbeid i regionene om areal- og transportplanlegging til et forpliktende
145 samarbeid med alle omkringliggende kommuner
- 146 • videreutvikle en regional handelspolitikk som styrer veksten i nytt handelsareal primært til
147 bysentrene
- 148 • tilrettelegge for økt bygging av studentboliger, og øke dekningsgraden av studenter i
149 studentbolig til 20 prosent

150 **3 Det skapende fylket**

151 Rogaland skal være et åpent og fordomsfritt fylke, der nyskaping blir prioritert i skolepolitikken og
152 næringspolitikken. Vi må gi muligheter til mennesker med nye ideer, og legge til rette for innovasjon
153 og entreprenørskap på alle områder.

154 **3.1 Skole**

155 Rogaland skal ha en videregående skole som holder en høy faglig kvalitet og hvor elevene trives og
156 opplever mestring. Hver enkelt elev skal kunne velge mellom skoler med ulike spesialiseringer og få
157 undervisning tilpasset sine evner og forutsetninger. Det er derfor viktig med gode lærere, som har
158 stor frihet til å utøve arbeidet sitt og med gode og fleksible ordninger for kompetanseheving.

159 Venstre vil:

- 160 • gi den enkelte skole stor myndighet og ansvar innenfor gitte økonomiske rammer
- 161 • at lærerne skal ha stor frihet til å utøve arbeidet, gode arbeidsforhold og mindre
- 162 administrativ byrde
- 163 • ha gode og fleksible ordninger for kompetanseheving og for å rekruttere og beholde lærere
- 164 • styrke elevdemokratiet ved å gi elevrådene større ansvar
- 165 • være positive til nye prøveprosjekter som kan øke kvaliteten på undervisningen
- 166 • søke om et tidsbegrenset forsøk med studiepoengsmodell for studiespesialiserende linjer
- 167 • ha tett samhandling med arbeids- og næringsliv og partene for å sikre samsvar mellom
- 168 næringslivets behov for arbeidskraft og det utdanningstilbudet som gis av fylkeskommunen.
- 169 • ha en infrastruktur som muliggjør bruk av digitale verktøy i skolen
- 170 • ha nulltoleranse overfor mobbing, jobbe forebyggende og ha klare rutiner for håndtering av
- 171 mobbesaker
- 172 • sørge for gode læremidler til elevene
- 173 • gi god norskopplæring til fremmedspråklige elever
- 174 • legge til rett for fritt skolevalg på tvers av fylkesgrensene

175 **3.1.1 Kamp mot frafallet**

176 Økt gjennomføring av videregående opplæring er viktig for den enkelte elev og for samfunnet. Det
177 store frafallet i skolen er en av de største utfordringene fylket vårt står overfor. Det er derfor viktig å
178 styrke skolehelsetjenesten, som kan arbeide helsefremmende og forebyggende, både med fysisk og
179 psykisk helse og med sosiale forhold.

180 Venstre vil:

- 181 • jobbe målrettet for å øke gjennomføringen i videregående opplæring
- 182 • styrke skolehelsetjenesten ved å ha flere skolepsykologer og helsesøstre, slik at alle elevene
- 183 har et lett tilgjengelig tilbud i skoletiden
- 184 • styrke hjem-skole samarbeid ved fravær for elevene for å forebygge frafall
- 185 • skaffe flere lærlingplasser og ha gode rutiner for oppfølging av lærebedrifter for å redusere
- 186 frafall og bortfall i lærlingperioden
- 187 • styrke spesialundervisningen slik at elevene oppnår bedre læring og påse at regelverket for
- 188 slik undervisning etterleves
- 189 • ha mer vekslings mellom opplæring i skole og bedrift på fra første året på yrkesfaglige
- 190 studieretninger
- 191 • styrke rådgivningstjenesten

192 **3.2 Næring**

193 Næringspolitikken i Rogaland må videreutvikles. Vi må sørge for at vi kan tilby næringslivet gode
194 rammevilkår og særlig oppmuntre til kunnskapsbasert nyskaping, omstilling og innovasjon. Rogaland
195 trenger flere kunnskapsbaserte og kreative virksomheter. De fremtidige arbeidsplassene våre skapes
196 nå.

197 **3.2.1 Innovasjonsfylket Rogaland**

198 Venstre mener det er like naturlig å starte egen bedrift som å bli ansatt som arbeidstaker i
199 eksisterende virksomheter. Grunnlaget for framtidens velferd er et velfungerende og nyskapende
200 næringsliv. Det er derfor viktig å arbeide for å stimulere til innovasjon og entreprenørskap i
201 næringslivet.

202 Venstre vil:

- 203 • ha enklere etablererstøtte for gründere
- 204 • støtte opp om allsidige forskningsmiljøer med lokal forankring i ulike deler av fylket
- 205 • styrke kontakten mellom elevene i den videregående skole og lokalt næringsliv
- 206 • styrke entreprenørskap i den videregående skolen, blant annet gjennom satsing på
207 ungdomsbedrifter
- 208 • øke satsingen på realfag, gjennom å støtte tiltak som Newtonrom og vitenfabrikker
- 209 • arbeide for at Rogaland får tildelt et av Norges FME (Forskningssenter for miljøvennlig energi)
- 210 • arbeide for å sikre tilgang til bredbånd over hele fylket

211

212 **3.2.2 Energifylket Rogaland**

213 Rogaland er og skal være landets fremste fylke innen energisektoren med en leverandørindustri i
214 verdensklasse. Venstre vil støtte opp om offshoreklyngen både for å beholde etablerte bedrifter og
215 gjøre det attraktivt å etablere seg her for nye. Venstre vil også aktivt støtte tiltak for å ytterligere
216 internasjonalisere denne virksomheten for å bevare arbeidsplassene også etter at produksjonen på
217 norsk sokkel avtar. Petroleumssektoren har også viktig kompetanse som er grunnlaget for ny
218 teknologi og nye grønne arbeidsplasser og Venstre vil aktivt støtte opp om slike innovasjons- og
219 omstillingstiltak.

220 Venstre vil:

- 221 • arbeide aktivt for at Rogaland styrker sin rolle som foregangsregion for utvikling og innføring
222 av ny miljøteknologi innen energisektoren
- 223 • støtte etableringen av biogassanlegg basert på husdyrgjødsel, og arbeide for at Jæren blir
224 den ledende biogassregionen i Norge
- 225 • bidra til at forskningsmiljøene i Rogaland skal være verdensledende innen CO2-nøytral
226 teknologi
- 227 • bidra til at Rogalands kompetansemiljøer innen petroleumsteknologi blir verdensledende
228 innen fagfeltet IOR (økt oljeutvinning) samtidig med at det fra statens side etableres
229 skattemessige incentiver for å gjøre felt i haleproduksjon lønnsomme
- 230 • gi gode rammevilkår for energinæring som bygger ny fornybar produksjon

231

232

233 **3.2.3 Maritim næring**

234 Den maritime næringen er viktig for verdiskapingen i Rogaland, spesielt i Nordfylket. Vi vil legge til
235 rette for den maritime næringen, blant annet ved å bidra til god tilgang til kompetent arbeidskraft.

236 Venstre vil:

- 237 • bidra til mer miljøvennlig og sikker skipsfart
- 238 • stimulere til at mer trafikk av gods går over fra vei til sjø
- 239 • arbeide for landsstrøm til større skip og fartøy i regionale havner
- 240 • styrke den maritime utdanningen på videregående nivå, fagskolenivå og høyere nivå

241 **3.2.4 Matfylket Rogaland**

242 Å sikre arealer til produktivt landbruk er matfylket Rogalands største utfordring. For de marine
243 næringene er bærekraft og rent miljø forutsetninger for gode produkter og videre utvikling.

244 Venstre vil:

- 245 • øke matproduksjonen i Rogaland
- 246 • støtte opp om miljøvennlige bruksformer som fremmer dyrevelferd og biologisk mangfold
- 247 • økt fokus på å redusere energiforbruket i matproduksjon
- 248 • stimulere til et teknologiskifte innen fiskeoppdrett som reduserer rømming og fare for smitte
249 av lakselus

250 **3.2.5 Reiseliv og turisme**

251 De positive effektene av en velfungerende reiselivsnæring er store, både i form av et bedre og mer
252 attraktivt servicetilbud til lokalbefolkningen, sysselsetning og verdiskapning. Venstre vil videreutvikle
253 reiselivet på grunnlag av Rogalands særegne natur, kulturhistorie og miljø.

254

255 Venstre vil:

- 256 • legge forholdene til rette for opplevelsesturisme
- 257 • videreutvikle Rogalands status som fjordfylke og være attraktiv for cruisetrafikk
- 258 • videreføre dagens satsing på Lysefjorden Utvikling
- 259 • videreutvikle sykkel- og fotturisme som en viktig del av fylkets turisttilbud

260 4. Det aktive fylket

261 Venstre vil bidra til et aktivt kultur- og idrettsliv for å skape et inkluderende, meningsfylt og trygt
262 samfunn. Å kunne engasjere seg i frivillige lag og foreninger med basis i lokalmiljøet, kultur, historie
263 og tradisjoner skaper aktivitet, tilhørighet og identitet. Rogalandsnaturen gir gode muligheter til
264 fysisk aktivitet og friluftsliv er viktige forutsetninger for folkehelse og trivsel.

265

266 4.1 Sats på frivilligheten

267 Venstre er opptatt av å sette frivillige lag og foreninger fri fra byråkrati og offentlig styring, slik at
268 frivilligheten kan blomstre på egne premisser. Engasjement i frivillige lag og foreninger har stor
269 betydning både for samfunnet og for menneskene som deltar.

270 Venstre vil:

- 271 • prioritere barne- og ungdomsorganisasjonene
- 272 • avbyråkratisere tilskuddsordningene for frivillige organisasjoner
- 273 • skape gode og forutsigbare rammevilkår for frivillige lag og organisasjoner
- 274 • gjøre fylkeskommunale lokaler tilgjengelige for frivillige organisasjoner

275 4.2 Idrett og friluftsliv

276 For Venstre er det viktig at folk har god tilgang natur og friluftsområder i sine nærmiljø samt lett
277 tilgjengelige idrettsanlegg og fasiliteter. Vi er opptatt av bredde og toppidrett og vil legge opp til gode
278 vilkår for idretten generelt over hele fylket.

279 Venstre vil:

- 280 • bidra til at nye boligområder og nærmiljø får god tilgang på friluftsmuligheter
- 281 • tilrettelegge bedre for at folk kan bevege seg i og nyttiggjøre naturen
- 282 • gi forutsigbare tilskudd til friluftsrådene til tilrettelegging og aktivitet, samt utstyr til effektiv
283 drift og forvaltning av friluftsområder
- 284 • styrke mangfoldet i idretts- og friluftaktiviteter ved å støtte allsidige tiltak i nærmiljøet,
285 uorganisert idrett, støtte bredden i idrettsarbeidet i kretser og klubber, samt
286 turistforeningene og andre friluftorganisasjoner
- 287 • satse på regionale og interkommunale idrettsanlegg
- 288 • legge til rette for et lavterskeltilbud for friluftsfiske for alle deler av befolkningen
- 289 • bidra til at det gjennomføres internasjonale idrettsarrangementer i Rogaland
- 290 • videreføre talentutvikling innenfor et bredt spekter idretter gjennom det arbeidet som drives
291 på toppidrettslinjene i de videregående skolene

292 4.3 Folkehelse

293 En liberal folkehelsepolitikk handler om å gi alle mennesker muligheten til å velge å leve sunne og
294 aktive liv. Grunnlaget for god folkehelse legges utenfor helsevesenet.

295 Venstre vil:

- 296 • styrke satsing på forebyggende arbeid for barn og unge
- 297 • arbeide systematisk for å fange opp problemer relater til rusmidler på et tidligere tidspunkt
298 ved å bedre dialogen mellom den enkelte, skole, helsevesenet og eventuelt foreldre
- 299 • arbeide for tiltak som får flere til å bruke sykkel
- 300 • vektlegge psykisk helse i folkehelsearbeidet, for å unngå at unge blir uføre
- 301 • påse at utsatte grupper med rett til gratis tannbehandling blir prioritert
- 302 • gi gratis tannbehandling til personer med særlig lav inntekt

303 4.4 Kultur

304 Kulturen skal være et viktig element i utviklingen av et attraktivt Rogaland med høy livskvalitet for
305 dens innbyggere. Alle i Rogaland skal ha tilgang til et mangfold av kulturopplevelser av høy kvalitet.
306 Venstre vil bidra til et aktivt kultur- og idrettsliv for å skape et inkluderende, meningsfylt og trygt
307 samfunn.

308 Venstre vil:

- 309 • styrke «Den kulturelle skolesekken»
- 310 • legge om stipendordningen og sikre tillitsmidler hvor utbetalingen foregår over flere år og
311 sikrer langvarige kulturprosjekter
- 312 • støtte opp om lokale prosjekter hvor idrett og kulturtilbud samlokaliseres
- 313 • styrke og beholde «Den nasjonale filmfestivalen» i Haugesund sin rolle som nasjonal arena
314 for samtidsfilm
- 315 • utvikle Rogaland til en attraktiv region for produksjon av langfilm
- 316 • støtte historiske spel av regional betydning
- 317 • arbeide for å realisere et nytt Rogaland Teater
- 318 • etablere nødvendige prøvelokaler ved Haugesund Teater
- 319 • styrke samarbeidet med kommunene i kulturminnesaker
- 320 • utvide tilskudd til å sikre et representativt utvalg av verneverdige bygg og kulturmiljøer
- 321 • videreutvikle bibliotekene som arenaer for læring, opplevelse og fantasi, og øke tilgangen til
322 digitale bøker
- 323 • arbeide for etablering av Jøssingfjordsenteret
- 324 • arbeide for videre utvikling av Vibrandsøy
- 325 • sikre at Utstein Kloster gis ressurser i tråd med statusen som unikt nasjonalt kulturminne

326 5 Det moderne fylket

327 Verden er i stadig endring. Mennesker forflytter seg og utviklingen av ny teknologi skyter fart.
328 Politikken må holde følge, og sørge for at Rogaland inkluderer tilflyttere og minoriteter, og at
329 teknologiutviklingen ikke går på bekostning av folks privatliv.

330 I fremtiden vil Norge generelt og Rogaland spesielt gjennomgå økonomiske utfordringer.
331 Oljeinntektene avtar, andelen pensjonister øker drastisk og klimautfordringene krever kraftige tiltak.
332 Venstre vil stå i bresjen for en bærekraftig økonomi som gir mer til de som trenger det mest.
333

334 5.1 Bærekraftig fylkesøkonomi

335 Fylkeskommunens økonomi gjennomgår store problemer som en konsekvens av uansvarlig
336 økonomisk styring. I årene som kommer vil utfordringene øke, og fylkeskommunens utgifter må
337 reduseres. For Venstre er det viktigste høy kvalitet, fornøyde brukere og effektiv bruk av midler, ikke
338 om det er fylkeskommunen selv eller private selskaper som leverer tjenestene. Venstre vil føre en
339 ansvarlig økonomisk politikk.

340 Når pensjonsutbetalingene legger beslag på en stadig større del av de tilgjengelige økonomiske
341 ressursene, blir det blir mindre å fordele til andre prioriterte områder. Veksten i pensjonskostnadene
342 må derfor bremses slik at ikke viktigere velferdsoppgaver blir skadelidende.

343 Venstre vil:

- 344 • ta initiativ overfor staten til en ny pensjonsreform som sikrer et system som er forutsigbart, robust
345 og bærekraftig over tid
- 346 • legge rette for at eldre arbeidstakere kan stå i arbeid utover dagens pensjonsalder
- 347 • jobbe målrettet for å senke sykefraværet
- 348 • redusere gjeldsgraden til fylkeskommunen for å sikre økonomisk handlefrihet
- 349 • ha en solid resultatgrad i fylkeskommunen sitt driftsbudsjett
- 350 • selge unødvendig fylkeskommunal eiendom
- 351 • holde en høy etisk standard i sine pengeplasseringer og se på muligheten for å investere i
352 fornybare fond
- 353 • konkurranseutsette fylkeskommunale tjenester hvor det er hensiktsmessig
- 354 • gjennomføre IKT-effektiviseringsprosjekt for å identifisere økonomiske,
355 organisasjonsmessige, og tverrkommunale gevinster gjennom bedre og riktigere bruk av IKT
356

357 5.2 Levende folkestyre

358 Fylkeskommunen skal gi innbyggerne mulighet til å følge og medvirke i de demokratiske prosessene.

359 Venstre vil:

- 360 • at komite-, fylkesutvalg- og fylkestingsmøter skal overføres på nett
- 361 • etablere et ungdommens fylkesting i Rogaland
- 362 • høre innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner før politisk behandling i flere saker
363 enn i dag
- 364 • gjøre all fylkeskommunal informasjon tilgjengelig og lett søkbar på fylkets nettsider
- 365 • arbeide for at erstatte dagens fylker med nye og større regioner og ta en aktiv rolle i å
366 definere hvilke oppgaver som skal flyttes fra staten til regionene
367

368 **5.3 Inkludering**

369 Tallet på flyktninger i verden er rekordhøyt, og mange flyktninger og asylsøkere møter ekskludering
370 og fordommer i den nye kulturen. Et liberalt fylke tar imot de som har måttet flykte fra det de holder
371 kjært med åpne armer.

372 Venstre ønsker seg et samfunn der alle får like muligheter til å utfolde seg. Dessverre havner mange
373 utenfor fellesskapet, og trenger en hjelpende hånd. Venstre vil jobbe aktivt for et inkluderende og
374 varmt Rogaland.

375 Venstre vil:

- 376 • jobbe mot fordommer og hverdagsrasisme i skolen
- 377 • arbeide for universell utforming på alle fylkeskommunale bygg
- 378 • økte midler til tilrettelegging for bevegelseshemmede
- 379 • følge opp fylkeskommunens regionalplan for et inkluderende samfunn

380

381 **5.4 Personvern**

382 Som en konsekvens av teknologiutviklingen har det blitt stadig enklere å gripe inn i folks privatliv og
383 gjennomføre overvåkning på internett som ville vært uakseptabelt i dagliglivet. En flom av
384 enkelttiltak har ført til en helhet som er på grensen til å overskride menneskets grunnleggende rett til
385 privatliv. Venstre vil alltid stå opp for den lille borgeren i møtet med den store staten.

386 Venstre vil:

- 387 • si nei til å bruke narkorazzia som rusforebyggende tiltak på skoler
388 *dissens: et mindretall i komiteen (2 av 7 medlemmer), Anja Berggård Endresen*
389 *og Torunn Gjerde, ønsker å stryke punktet*
- 390 • si nei til overvåkningskameraer på skoler
- 391 • at politiet sitt rusforebyggende arbeid i den videregående skolen ikke skal komme i konflikt
392 med elevs rettsvern
- 393 • årlig vurdere personvernet i fylkeskommunens IKT-systemer
- 394 • arbeide for at gjennomsnittsfotobokser (strekings-ATK) ikke blir satt opp i Rogaland